

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK

Luxembourg, 2013. november 5.
ECA/13/37

2012-es éves jelentés - Gyakran ismétlődő kérdések

1. Ellenjegyezte a Számvevőszék a 2012-es beszámolót?

Igen. A Számvevőszék a 2012-es beszámolót teljes körűként és pontosként ellenjegyezte, csakúgy, mint a 2007-es pénzügyi év óta minden évben. A Számvevőszék megállapítja, hogy a 2012-es beszámoló minden lényeges szempontból híven tükrözi az Európai Unió pénzügyi helyzetét, illetve a tárgyévben elért eredményeit.

A Számvevőszék amellet, hogy igazolja: a bevételek és a kiadások pontosan szerepelnek a beszámolóban, köteles arról is véleményt adni, hogy a kifizetések a vonatkozó jogszabályok szerint történtek-e. **2012-re vonatkozóan, a korábbi évekhez hasonlóan, a Számvevőszék nem ad bizonyosságot arra nézve, hogy ezek a kifizetések jogszerűek vagy szabályszerűek voltak-e, és emiatt a kiadások szabályszerűségére vonatkozóan elutasító véleményt ad.**

2. 2012-ben az uniós költségvetés teljes összege 138,6 milliárd euró, a hibaarány pedig 4,8% volt. Ez azt jelenti, hogy az uniós pénzügyi összegekből közel 7 milliárd eurót elpazaroltak?

Nem. Korábban előfordult, hogy egyes elemzők az uniós költségvetés teljes összegét beszorozták a hibaarányal, és ezt az összeget mint „elpazarolt pénzt” említették. **Ez a felfogás azonban leegyszerűsítő, sőt félrevezető is lehet.** A Számvevőszék az Unió általános költségvetéséről szóló éves jelentésének elkészítéséhez ellenőrzi, hogy az uniós pénzügyi összegeket a tervezett célokra költötték-e el, illetve hogy azokkal megfelelően számoltak-e el.

A kiszűrt hibák némelyike olyan pénzügyi összegekre vonatkozik, amelyeket nem megfelelően költöttek el: például ha egyes vállalatok azért kaptak támogatást, hogy munkanélkülieket vegyenek fel, ezek a vállalatok azonban nem tettek eleget annak a (hosszabb távú hasznot célul kitűző) feltételnek, hogy az így felvett munkaerőt legalább egy bizonyos időtartamig foglalkoztassák. Vagy: ha egy autópálya-építési projektet közvetlenül ítélnék oda egy adott vállalatnak, anélkül, hogy más pályázók is lehetőséget kaptak volna a lehető legalacsonyabb árat tartalmazó ajánlattételre.

Ezek a példák nem hatékony eljárásra, de nem feltétlenül pazarlásra utalnak. Az uniós támogatásokat a tervezett célokra használták, azokból haszon származott, még akkor is, ha ennek során nem teljes mértékben tartották be a felhasználási feltételeket. Ugyanakkor jogszerű és szabályszerű kiadások is lehetnek pazarlók, például, ha autópályát úgy építenek, hogy közben nem veszik figyelembe a közlekedési igényeket.

ECA PRESS

12, rue Alcide De Gasperi - L - 1615 Luxembourg
Mobile (+352) 621 552 224 Tel.: (+352) 4398 45410
press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA
www.eca.europa.eu

3. Akkor mit jelent a 4,8%-os becsült hibaarány?

A 4,8%-os arány egy becslés arra a **pénzösszegre** vonatkozóan, amelyet **nem kellett volna kifizetni az uniós költségvetésből**, mivel azt nem a vonatkozó szabályoknak megfelelően használták fel, és emiatt nem felelnek meg azoknak a céloknak, amelyeket a Tanács és a Parlament a vonatkozó uniós jogszabályokkal el kívánt érni.

A típushibák között szerepelnek pl.: **nem támogatható kedvezményezetteknek, illetve projektekre folyósított kifizetések, vagy szolgáltatások, áruk beszerzése, illetve beruházások a közbeszerzési szabályok megfelelő alkalmazása nélkül**. Lásd: 5. ábra: Hozzájárulás az általános becsült hibaarányhoz hibatípus szerint [LINK]. Nem minden jogszerűtlen, illetve szabályszerűtlen kifizetés számít feltétlenül pazarlásnak, de nem is minden jogszerű vagy szabályszerű kifizetés költségghatékony. Ezért **nem** értelmezhetjük úgy, hogy ez a százalékos arány az uniós költségvetés teljes összegéhez képest „pazarlást” vagy „elveszett pénzt” jelent.

4. Hogyan merülnek fel hibák?

Hibák akkor merülnek fel, ha a kedvezményezettek az uniós támogatások igénylésekor nem tartják be a szabályokat. Ahhoz, hogy uniós támogatásra jogosultak lehessenek, a kedvezményezettek kötelesek megfelelni bizonyos uniós, illetve egyes esetekben tagállami szabályoknak. Ezek a szabályok azt hivatottak biztosítani (illetve arra törekszenek), hogy az adott kiadás megfeleljen a Tanács és a Parlament által kitűzött céloknak.

Hiba akkor merül fel, ha ezeket a szabályokat megszegik: például a mezőgazdasági termelők nem tesznek eleget környezetvédelmi kötelezettségvállalásaiknak, a projektgazdák nem tartják be a közbeszerzési szabályokat vagy a kutatóközpontok az Unió által finanszírozott projekthez nem kapcsolódó költségek megtérítését igénylik. A 2012-es éves jelentés konkrét példákat tartalmaz a tesztelések során talált hibákra.

5. Ha a becsült hibaarány 2012-ben a kifizetésekre vonatkozóan 4,8%, ez azt jelenti, hogy az uniós költségvetés 95,2%-át a szabályoknak megfelelően költötték el?

Nem. Az uniós kiadásokra vonatkozó számvevőszéki vélemény az összes szakpolitikai területet lefedő mintán alapul. A mintában szereplő tranzakciókat részletes ellenőrzésnek vetjük alá, és a kiszűrt hibák alapján kiszámítjuk a becsült hibaarányt.

Számos hibát azonban a Számvevőszék nem számszerűsít, ilyenek pl. a közbeszerzési szabályok csekély mértékű megszegése, a nyilvánosság biztosítására vonatkozó szabályok betartásának elmulasztása vagy az uniós irányelvek nem megfelelő átültetése a tagállami jogba. Ezek a hibák nem kerülnek be a Számvevőszék által becsült hibaarányba.

6. A hibák azt jelentik, hogy csalás történt?

Nem feltétlenül. A csalás szándékos megtévesztést jelent, amelynek célja a haszonszerzés. Noha a Számvevőszék ellenőrzési eljárásait nem csalások feltárására tervezték, előfordul, hogy a Számvevőszék a tesztelések során – kis számban – csalásgyanús eseteket tapasztal. Ezeket az eseteket jelentjük az OLAF-nak, az Európai Csaláselleni Hivatalnak, amely a tagállami hatóságokkal együttműködve kivizsgálja és szükség szerint nyomon követi az ilyen eseteket.

7. Javul vagy romlik az uniós pénzgazdálkodás?

Ez évről évre viszonylag állandónak mondható, ugyanakkor szakpolitikai területeként eltérő.

A mezőgazdaság területén például a becsült hibaarány több éven keresztül nőtt. A strukturális alapok esetében a becsült hibaarány 2009 óta minden évben nőtt, noha az azt megelőző három évben csökkenés volt tapasztalható.

A Számvevőszék a kiadások minőségének javítása és a hibaszint csökkentése érdekében több ízben javasolta a szabályok egyszerűbbé tételét. Egy az Európai Szociális Alap szabályainak egyszerűsítésére irányuló elemzésből kiderül, hogy a hatás pozitívnak mondható.

8. Hol vannak a fő problémák, a tagállamok vagy az Európai Bizottság szintjén?

Mindkét szinten. A Számvevőszék becslése szerint a Bizottság és a tagállamok által közösen kezelt kiadásokkal kapcsolatos hibaarány 5,3%. A fennmaradó operatív kiadások tekintetében – ezeket irányítja közvetlenül a Bizottság – ez az arány 4,3%. Mind tagállami, mind bizottsági szinten számos példát találtunk az irányítási és kontrollrendszerek hiányosságaira.

A megosztott irányítású területek – ilyen pl. a mezőgazdaság vagy a regionális politika – az uniós kiadások 80%-át teszik ki. Az ellenőrzések során észlelt hibák nagy része esetében a tagállami hatóságok birtokában voltak olyan információknak, amelyek lehetővé tették volna számukra, hogy a problémákat még költségnyilatkozatok Bizottság felé történő benyújtása előtt észleljék és javítsák. A pénzügyi irányítási rendszereket még eredményesebben lehetne alkalmazni és így a hibaarányt csökkenteni.

9. A Számvevőszék miért változtatott éves ellenőrzési módszerein? Ez nem nehezíti meg a korábbi adatokkal való összevetést?

Idén a tranzakciókkal kapcsolatos mintavételi módszereken változtattunk **annak érdekében, hogy minden tranzakciót minden kiadási területen ugyanolyan szempontok szerint vizsgálhassunk:** azon a ponton, amikor a Bizottság elfogadta és rögzítette a kiadást, ez ugyanis azt jelenti, hogy a Bizottság véleménye szerint az uniós költségvetésből történő kifizetés indokolt. Az ellenőrzött sokaságok az évek során egyre állandóbbá válnak, oly mértékben, ahogy az ingadozó szintű előlegfizetés hatása megszűnik. A Számvevőszék mintavételi módszerének szabványosítása csupán 0,3 százalékpontos hatással járt a teljes 2012-es költségvetésre vonatkozó becsült hibaarányra nézve.

10. Miért kell ennyire a hibákra koncentrálni, ha egyszer a Bizottság visszaigényelheti a nem megfelelően elköltött pénzeszegeket a tagállamoktól?

A legtöbb esetben a Bizottság a gyakorlatban nem igényel vissza pénzt a tagállamoktól, ha az uniós támogatásokat nem megfelelően költötték el. A vonatkozó jogszabályokkal összhangban abban az esetben, ha hibákra derül fény a költségnyilatkozatok tekintetében, a tagállamok más projektekre különíthetik el ezeket az uniós pénzeket, amelyekre további számlák benyújtása esetén további uniós támogatást kaphatnak.

A pénzügyi korrekciókat és visszafizetéseket a Számvevőszék akkor veszi figyelembe a hibaarány becslésekor, ha azok az év során eszközölt hibás kifizetéseket „visszafordítják” az uniós költségvetésbe: más szóval ha a helytelen kifizetést beazonosították és kizárták a tagállamok által a Bizottságnak küldött elszámolásból, illetve ha az év során a kedvezményezettekkel visszafizették azt. Ezek a feltételek azonban csak néha teljesülnek.

A mezőgazdaság esetében a legtöbb pénzügyi korrekció nem jár visszafizetéssel a kedvezményezettek részéről, míg a kohéziós kiadásokat tekintve legtöbbször átalánykorrekcióra kerül sor, amely projektszinten nem jelent részletes korrekciót.

A jelenlegi, 2007–2013-as kiadási időszak során a tagállamok csak csekély mértékben vannak ösztönözve a helyes elszámolásra, mivel a hibás költségigénylések egyszerűen visszavonhatók és helyettesíthetők anélkül, hogy az adott tagállam pénzt veszítene az uniós költségvetésből.

11. A Számvevőszék ellenjegyezhetné volna az uniós kiadásokat, ha több ellenőrzést végezne?

Nem. A Számvevőszék elegendő bizonyítékot szerzett ahhoz, hogy bizonyossággal állítsa: az uniós kiadásokat érintő hibaszint lényegesnek tekinthető. Ezen a következtetésen további ellenőrzések sem változtattak volna.

12. A Számvevőszék által észlelt hibák abból adódtak, hogy nem férhetett teljes mértékben hozzá a tagállamoknál, illetve a végső kedvezményezettek telephelyein vezetett nyilvántartásokhoz?

Nem. A Szerződés alapján a Számvevőszék széleskörű hozzáférési jogokkal rendelkezik, és a tagállamok, illetve végső kedvezményezettek együttműködtek az ellenőrzés folyamatában.

2012-es éves jelentés SAJTÓCSOMAG az Unió 23 nyelvén www.eca.europa.eu